

Педагогічні КАДРИ

газета

ЗАСНОВАНА У ЖОВТНІ 1929 РОКУ

№ 3-4 (1645-1646)
ЛИСТОПАД-ГРУДЕНЬ 2014 РОКУ

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Фотокадр місяця

3 грудня 2014 року у рамках святкування відбувся "круглий стіл" з питань релігії та освіти. В обговоренні окресленої проблематики взяли участь Предстоятель УПЦ Київського Патріархату Патріарх Філарет, ректор НПУ Віктор Андрущенко, ректор Київської православної богословської академії митрополит Епіфаній.

Фото прес-служби КПБА

Міжнародна співпраця

У Варшаві ректори ВНЗ України, Польщі та Німеччини
підписали угоду про співпрацю

14-15 грудня 2014 року ректор НПУ імені М. П. Драгоманова професор Віктор Андрущенко взяв участь у тристоронній зустрічі Конференції ректорів академічних шкіл Польщі, Конференції ректорів Німеччини і Співки ректорів вищих навчальних закладів України. Захід відбувався у Варшаві за підтримки Міністерства науки та вищої освіти Польщі і Федерального міністерства освіти і наукових досліджень.

Вітчизняні заклади вищої освіти представляла делегація Співки ректорів ВНЗ України у складі президента Співки, ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка **Леоніда Губерського**, першого віце-президента Співки, ректора Національного педагогічного імені М. П. Драгоманова **Віктора Андрущенка**, ректора Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна **Вілія Бакірова**, ректора Національної металургійної академії України **Олександра Величка**, ректора Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки **Ігоря Коцана**, ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича **Степана Мельничука**, ректора Національного університету біоресурсів та природокористування України **Станіслава Ніколаєнка**, ректора Київського університету імені Бориса Грінченка **Віктора Огнев'юка**, голови Громадської ради при МОН України **Галини Усатенко** і ректора Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" **Михайла Згуровського**.

Урочисте відкриття заходу привітали виступами президент Конференції ректорів академічних шкіл Польщі **Веслав Банись**, віце-президент Конференції ректорів Німеччини **Джоана-Елеонора Вебер**, президент Співки ректорів ВНЗ України **Леонід Губерський**, ректор Варшавського університету **Мартін Пались**, віце-міністр науки та вищої освіти Польщі **Д. Налец**, Посол Німеччини в Польщі **Рольф Нікель** і Посол України в Польщі **Андрій Дешиця**.

Ключовим моментом зустрічі стало підписання Угоди про співпрацю між Співкою ректорів вищих навчальних закладів України і Конференцією ректорів Німеччини, у рамках якої передбачено стимулювання і координацію співпраці вищих навчальних закладів України і Німеччини; здійснення діяльності, спрямованої на створення ефективної та інтегрованої системи народної освіти; розвиток вищої освіти, науки і культури в країні й за кордоном; здійснення діяльності, скерованої на формування європейського освітнього і наукового простору; написання спільних грантів у рамках програми Європейського Союзу "Горизонт 2020".

Прес-служба університету

Фото: <http://science.univ.kiev.ua/>

Студентська рада

Ректор зустрівся
зі студентськими лідерами

Ректор Віктор Андрущенко та проректорський корпус НПУ імені М. П. Драгоманова 10 грудня 2014 року зустрівся з новою командою Студентської Ради вишу на чолі з новообраним головою Сергієм Зайченком. Зустріч носила робочий характер в аспекті планування діяльності на найближче майбутнє.

Віктор Петрович поцікавився, які креативні проекти планує до втілення в життя студентський загаль. Зокрема те, що стосується міжнародних обмінів, активного студентського спілкування, комунікативних зв'язків між студентським самовпорядкуванням НПУ та інших країн Європи. Ректор запропонував влаштувати кілька поїздок до провідних світових університетів для ближчого ознайомлення та спроб втілення окремих елементів студентського самовпорядкування в НПУ.

У найближчий час проректори запропонували молоді продумати організацію телемосту між ВНЗ різних країн, як це вже неодноразово реалізовувалося драгомановцями. "За допомогою новітніх технологій комунікації ви можете влаштувати своєрідний вебінар з друзями й колегами з Польщі, Литви, інших держав, – резюмував ректор. – Адже дистанційна онлайн-конференція – це зараз дуже зручно й малозатратно, особливо в сучасних складних фінансових умовах. Зокрема, в такому ключі можна обговорити й реалізацію європейського вектору нашого університету на студентському рівні".

Молодь підтримала пропозиції своїх педагогів, особливо в плані забезпечення позитивного іміджу університету, відстоювання його інтересів на усіх рівнях.

Ще раз Віктор Петрович нагадав про один з головних принципів життєдіяльності для кожного студента-драгомановця – це навчання і наукова робота. "У першу чергу ми турбувалися й будемо турбуватися про якість навчання наших студентів, підвищення їх інтелектуального рівня. Ви – студентські лідери, з вас беруть приклад всі інші, то ж ви мусите бути кращими і у власному навчанні та науковій роботі", – зацентрував ректор.

Прес-служба університету

Науковий семінар

Інноваційні
підходи у
формуванні
сучасного
вчителя

стор. 3

Інтерв'ю

Віталій Хромець:
"Сучасний
університет може
вбудовуватися
лише в поліфонії"

стор. 5

Вертаючи
із вирію літа

стор. 7

Спогади

Всеукраїнська науково-практична конференція на тему "Наукові та соціально-економічні проблеми розвитку Національного природного парку "Синевир" присвячена 180-річчю Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова і відбудеться 17-19 червня 2014 року у НПП "Синевир".

Конференція працюватиме за такими напрямками: дослідження рослинного світу; дослідження тваринного світу; екологічні проблеми регіону; краєзнавство і туризм; соціально-економічні проблеми регіону; суспільно-політичні проблеми регіону.

Заявки на участь у конференції та наукові статті приймаються до 10 травня 2015 року на адресу оргкомітету. Матеріали конференції будуть опубліковані в журналах вишу "Біологія" та "Географія і сучасність".

II Міжнародна науково-практична заочна конференція "Наукові пошуки: актуальні проблеми теорії і практики"

Інститут філософської освіти і науки та Інститут педагогіки і психології НПУ імені М. П. Драгоманова запрошують молодих вчених, аспірантів та студентів взяти участь у II Міжнародній науково-практичній заочній конференції "Наукові пошуки: актуальні проблеми теорії і практики".

Матеріали конференції будуть опубліковані у науковому виданні "Гуманітарний корпус" (випуск 4). Збірці присвоюються ISBN, УДК, ББК. Обов'язкові примірники надсилаються до Книжкової палати України та провідних бібліотек країни.

Заявки на участь приймаються до **27 квітня 2015 р.**

Детальніше:
<http://ifon.npu.edu.ua/>

Науково-практична конференція

РІДНА МОВА – МАТИ ЄДНОСТІ, БАТЬКО ГРОМАДЯНСТВА І СТОРОЖ ДЕРЖАВИ

11 листопада 2014 року кафедра культури української мови провела в НПУ імені М. П. Драгоманова щорічну Всеукраїнську науково-практичну конференцію "Українська мова вчора, сьогодні, завтра в Україні і світі".

З вітальним словом звернувся до учасників конференції ректор НПУ імені М. П. Драгоманова, академік НАПН України, член-кореспондент НАН України, доктор філософських наук, професор **Віктор Андрущенко**, який переконливо обґрунтував роль мови для майбутніх педагогів, а також для захисту державності та незалежності України.

Вела конференцію завідувач кафедри культури української мови, професор, академік АН ВО України **Світлана Шевчук**. Цитовані нею вислови про українську мову, український народ та українську державу вміло й доречно доповнювали виступи учасників заходу.

Почесним гостем Всеукраїнської конференції цього року був голова, президент, керівник політико-правового управління Меджлісу кримськотатарського народу, депутат багатьох скликань **Чубаров Рефат Абдурахманович**, який виступив із доповіддю "Мова і нація".

У конференції взяв участь та виступив з цікавою та змістовною доповіддю **Павло Мовчан**, голова Всеукраїнського товариства "Просвіта" імені Тараса Шевченка, народний депутат України багатьох скликань, лауреат.

З цікавою доповіддю виступила студентка III-го курсу Інституту української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка **Олена Семенишин** "Проблема вивчення української мови у вищих навчальних закладах". Вона запропонувала збільшити кількість годин на вивчення української мови за професійним спрямуванням та ввести курс "Українська наукова мова" для магістрів.

Уже кілька років поспіль у святковому заході беруть участь **Анатолій Кудін**, проректор з дистанційної освіти та інноваційних технологій навчання НПУ імені М. П. Драгоманова, директор Інституту інформатики, доктор фізико-мате-

7-8 листопада в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова відбулась Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю "Філософія і релігія в просторі сучасної культури". Ця конференція стала вирішенням одразу декількох цілей: з одного боку – це була можливість обговорити важливі питання, пов'язані з сучасною культурою, а з іншого – святкування 50-річчя кафедри культурології Інституту філософської освіти і науки. Саме це поєднання визначного історичного минулого і сучасних можливостей стало провідною темою конференції.

Так, зокрема, на цей аспект вказували на пленарному засіданні проректор з наукової роботи НПУ імені М. П. Драгоманова професор **Торбін Григорій Мирославович**, директор Інституту філософської освіти і науки професор **Дробот Іван Іванович**, радник ректора з міжнародних питань, завідувач лабораторії "Інноваційні методи реабілітації" професор **Бойчук Микола Андрійович** і завідувачка кафедри культурології доцент **Котляр Тетяна Олександрівна**. Серед головних тез, які озвучили, слід виділити акцент про тривалу і цікаву історію кафедри, видатних науковців, які працювали і досі працюють на кафедрі. Зокрема не один раз згадувалось ім'я професора **Заковича Михайла Миколайовича**. Також були акцентовані і сучасні аспекти, що дають кафедрі впевнено дивитись в майбутнє: відзначено про молодість викладацького складу, середній вік якого приблизно дорівнює 38 рокам, а також про те, що на кафедрі працює наймолодший доктор культурології в Україні – професор **Більченко Євгенія Віталіївна**.

Основною аудиторією і учасниками конференції були представники академічних кіл, що займаються дослідженнями в галузі філософії, культурології та релігієзнавства, а також студенти і аспіранти профільних спеціальностей.

На пленарному засіданні також виступила з доповіддю доктор філософських наук, професор кафедри культурології **Меднікова Галина Сергіївна**. Вона вказала на те, що філософування стає сутнісною ознакою сучасності, а також звернула увагу на те, як і чому це відбувається. Доповідь Галини Сергіївни стала певною теоретичною основою до наступних виступів, які були спрямовані на осмислення філософських і релігійних проблем у візуальних образах сучасної культури.

На пленарному засіданні також розглянути інші проблемні поля. Наприклад, доктор культурології, професор кафедри культурології **Більченко Євгенія Віталіївна** у своїй доповіді звернулася до сучасної української літературної сфери, де на прикладі поезії Сергія Жадана показала альтернативну модель інтертекстуальності.

Подальші виступи проходили вже у форматі окремих секцій. Найбільшої активності набула культурологічна секція, серед учасників якої

Проректор з наукової роботи Г.М. Торбін виступає перед учасниками конференції і викладачів кафедри культурології з ювілеєм

Учасники культурологічної секції мали актуальний і прикладний характер

були професори, доценти, аспіранти і студенти.

Релігійна тематика була розглянута у доповідях кандидата філософських наук, доцента кафедри культурології НПУ імені М. П. Драгоманова, куратора Відкритого архіву українського медіа мистецтва **Пруденко Яніни Дмитрівни** та кандидата філософських наук, доцента ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка **Кислого Анатолія Олександровича**. Яніна Дмитрівна у своєму виступі на основі історичного і сучасного ракурсу показала, що такі протилежні на перший погляд поняття, як "релігія" і "техніка", насправді дуже часто співіснують разом, доповнюючи і продовжуючи один одного. Анатолій Олександрович у своїй доповіді виділив релігію як основу формування освітнього ідеалу. Його позиція викликала багато питань у студентів, які хотіли зрозуміти, яким чином сьогодні можлива реалізація такої ідеї.

Іншою темою, яка також викликала багато дискусій, була тема, пов'язана з гендерною і феміністичною теоріями. Розгляд цього напрямку розпочала своїм виступом старша викладачка кафедри культурології **Монахова Наталія Вікторівна**. У своїй доповіді вона вказала на важливість феміністичної теорії, яка за допомогою сумніву виводить на новий вимір дослідження істини. Та головна її увага була зосереджена на проблемі нестачі феміністичної теоретично-методологічної бази у сучасному українському культурологічному просторі. Надалі ця тематика була продовжена доповідями аспіранток і студенток Інституту філософської освіти і науки, які у своїх виступах головну увагу направили на жіночі мистецькі практики. Цей аспект розглядали: **Буланова-Дувалко Людмила Федорівна**, **Зубатенко Тетяна Валеріївна**, **Корнєєва Тетяна Олександрівна**, **Носова Катерина Олександрівна**.

Значна частина конференції була присвячена сучасній популярній культурі. Найбільшої уваги цим питанням приділили студенти III курсу Інституту філософської освіти і науки: **Парадзінська Дар'я Олегівна**, **Пятковська Юлія Вікторівна**, **Ступак Яна Олександрівна**, **Ткачук Наталія Миколаївна**, **Хоменко Глеб Володимирович**. І хоч в деяких моментах давалось взнати, що студентам не достає теоретичної бази для повного розкриття теми, проте їм вдалося добре визначити основну проблематику, було видно, що вони прагнуть максимально розібратись у сучасних культурних тенденціях.

Як підсумок, можна зазначити, що Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю "Філософія і релігія в просторі сучасної культури", яка була приурочена до 50-річчя кафедри культурології, відбулася на високому організаційному та науковому рівні. На конференції було піднято багато гострих, складних питань, тому доповіді учасників конференції викликали зацікавлення слухачів та жваві дискусії серед присутніх.

Євген Ворожейкін

матичних наук, професор, який виступив зі змістовною доповіддю "Україномовні навчальні ресурси Інституту інформатики"; **Іван Забіяка**, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, журналіст, доповідь якого "Що робити з російською мовою в Україні?" викликала дискусію. Обговорення мовних питань відбувалося під час засідання круглого столу "Національно-патріотичні засади сучасного мовного простору".

Із доповідями виступили також **Іван Заєць**, український політик, народний депутат Верховної Ради України I, II, III, IV та VI скликань; **Георгій Філіпчук**, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України; **Іван Ющук**, кандидат філологічних наук, професор кафедри Київського міжнародного університету; **Олександр Пономарів**, український, перекладач, публіцист, громадський діяч, кафедри мови та стилістики Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, академік, заступник голови; **Володимир Василенко**, доктор юридичних наук, професор НУ "Києво-Могилянська академія"; **Іван Горбачук**, голова осередку "Просвіта" НПУ імені М. П. Драгоманова, академік АН ВО України, кандидат фізико-математичних наук, професор; **Юрій Мосенкіс**, професор кафедри сучасної української мови Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка, академік АН ВО України, доктор філологічних наук; **Богдан Андрушишин**, проректор з навчально-методичної роботи гуманітарних інститутів НПУ імені М. П. Драгоманова, доктор історичних наук, професор; **Олександр Леуга**, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови НПУ імені М. П. Драгоманова.

Напередодні конференції було проведено загальноуніверситетський конкурс "Знавець української мови", у якому взяли участь студенти різних Інститутів.

І місце посіли **Швець Катерина** (студентка Інституту філософської освіти і науки), **Ковтун Наталія** (студентка Інституту корекційної педагогіки та психології), **Якуша Вікторія** (студентка Інституту української філології та літературної

творчості імені Андрія Малишка).

II місце – **Негольшова Анжеліка** (студентка Інституту української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка), **Турченко Юлія** (студентка Інституту соціології, психології і соціальних комунікацій), **Кияниця Катерина** (студентка Інституту соціології, психології і соціальних комунікацій).

III місце – **Дудка Олександра** (студентка Інституту соціальної роботи та управління), **Кузнецова Анастасія** (студентка Інституту політології та права), **Петренко Марія** (студентка Інституту іноземної філології).

Нагороджував переможців та призерів грамотами і цінними подарунками ректор університету **Віктор Андрущенко**.

Після нагородження наймолодші знавці української мови – діти викладачів кафедри культури української мови: **Олексій Попов**, **Єлизавета Дияк**, **Єлизавета**, **Габріель та Вероніка Виноградови** – прочитали "віночок поезій" "Наша рідна українська мова".

Студент I-го курсу Інституту корекційної педагогіки та психології **Кузін Олег** продекламував "Молитву про мову".

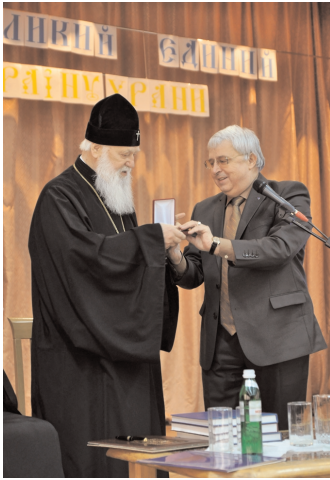
Під час свята прозвучали музичні твори у виконанні студентів Інституту мистецтв акордеоністки **Аліни Скобун** та бандуристки **Тетяни Цехмейструк**.

Конференція привернула до себе увагу не лише викладачів і студентів, а й пересічних громадян України, які отримали можливість висловитися з проблем функціонування української мови. До конференції видано науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова (збірник наукових праць з проблем лінгвістики, пов'язаних з висвітленням теоретичних та науково-методичних проблем історії, розвитку та функціонування української мови). Готується видання збірника наукових робіт студентів.

Кафедра культури української мови

Духовна освіта

У НПУ відбувся круглий стіл за участі Патріарха Філарета

Ректор університету нагороджує Патріарха Філарета медаллю "Драгомановська родина"

3 грудня 2014 року у рамках святкування 50-річчя кафедри культурології Інституту філософської освіти і науки відбувся круглий стіл "Релігія та освіта в сучасній Україні".

Організаторами зустрічі виступили директори Іван Дробот (Інститут філософської освіти і науки), Віктор Синьов (Інститут корекційної педагогіки та психології), Володимир Бондар (Інститут педагогіки та психології).

Відкрив круглий стіл ректор НПУ Віктор Андрущенко словами важливості поєднання людськості й духовності, що й закладено в темі заходу. "Ще Альфред Уйтхед казав, що релігійна та світська науки йдуть до однієї мети різними шляхами. Але ми певні, що добро завжди перемагає зло, як казав Патріарх Філарет. Ми, як педагоги, маємо передати це кожному студенту, що стане легшим у співпраці з богословською академією", – наголосив Віктор Петрович, таким чином анонсувавши підписання угоди про співпрацю між Драгомановським університетом та Київською православною богословською академією, розташованою на території Михайлівського монастиря.

Віктор Андрущенко вручив високу відзнаку Предстоятелю УПЦ Київського Патріархату Патріарху Філарету – медаль "Драгомановська родина", а також книги про історію й наукові школи НПУ імені М. П. Драгоманова.

Студенти та викладачі могли ставити запитання учасникам круглого столу

Після підписання угоди зі словами вдячності й сподівання на плідне співробітництво до колективу Драгомановського вишу звернувся ректор Київської православної богословської академії митрополит Епіфаній. Митрополит відзначив ту хорошу роботу, що триває між закладами вже не перший рік. Чимало семінаристів отримали другу вищу освіту у стінах університету Драгоманова. "Наша співпраця почалась вже давно, а зараз тільки закріпилась підписами на папері. Новий закон про релігійні освітні заклади дає нам багато можливостей. Якраз зараз ми проходимо процедуру ліцензування, що сталась і завдяки старанням НПУ ім. Драгоманова. Це неодноразові конференції з цієї проблематики, за що ми дуже вдячні", – зауважив ректор.

Про тісну співпрацю світської і духовної освіти, а відповідно й співпрацю, закріплену на папері, між двома вищими навчальними закладами у своїй промові наголосив Патріарх Філарет. "Спільне між світською наукою та

релігією полягає в тому, що і священники, і педагоги будуть виховувати людей. І людей варто ростити в душі правди та чесності, щоб вони несли правду іншим. Наші заклади хоч і різні, але істина одна. Незмінна саме та істина, яка відкрита Богом. Неправда несе смерть, ми ж мусимо виховуватись в душі правди". Істинні й мудрі слова Патріарха запали в душі освітянам. Його Святість висловив сподівання на створення у недалекому майбутньому власної богословської традиції, розвитку богословської науки, удосконалення навчально-методичної бази з богословських дисциплін.

Підписана угода розширює можливості щодо створення та реалізації багатьох проектів і спільних програм двох навчальних закладів. Тож попереду ще чимало нових круглих столів і наукових конференцій та семінарів.

Текст прес-служби НПУ
Фото прес-служби КПБА

Науковий семінар

У НПУ обговорювали інноваційні підходи у формуванні сучасного вчителя

16 грудня 2014 року в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова відбувся науковий семінар "Трансцендентальний підхід у формуванні вчителя XXI століття". Метою зібрання викладачів і студентства стало ознайомлення слухачів з новітніми методами та підходами у формуванні майбутнього фахівця з урахуванням розробок у галузі медитації та обговорення актуальності таких підходів.

Серед поважних науковців на семінарі виступили проректор з наукової роботи НПУ Григорій Торбін, директор Інституту української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка Анатолій Висоцький, директор Інституту соціальної роботи та управління Алла Ярошенко, заступники директорів інших підрозділів вишу, а

також професор НПУ, завідувач Науково-дослідної лабораторії інноваційних технологій в реабілітації людини Микола Бойчук, лікар-невропатолог, рефлексотерапевт, керівник клініки "Аюрведа 192" Віктор Мацшин та інші.

Учасники розповіли про своє бачення впровадження інноваційних технологій у навчання та самопізнання майбутніх учителів. Конструктивно обговорювали стосовно методів впровадження технологічних новинок у навчальний процес.

Як запевняють організатори – працівники Науково-дослідної лабораторії інноваційних технологій в реабілітації людини, подібні семінари стануть традиційними в університеті задля детального з'ясування аспектів нововведень в освітній сфері для розвитку особистості та усебічного бачення й розуміння нею навколишнього простору.

Маскувальна сітка для бійців АТО від драгомановців

"Допоможемо, чим зможемо!" – ось основне гасло студентів Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М. П. Драгоманова. Від найменших – першокурсників і до старших курсів, усі активно долучилися до доброї справи – плетіння маскувальної сітки для військових АТО. Зранку та до вечора, весь вільний час руки студентів були зайняті активною роботою.

"Дорогі хлопці, чоловіки, брати, друзі та просто знайомі в люті, холодні дні борються за нашу Батьківщину, за наші землі, за нашу Україну. На них чекають теплі домівки, рідні люди та усі небайдужі громадяни країни. Кожне серце, яке б'ється, кожна душа, яка не стала осторонь цього лиха для нас всіх, намагається хоч якось, хоч чимось допомогти та підтримати наших героїв", – розповідають студенти Інституту.

День за днем сітка ставала все більша та більша. Також осторонь не стали й викладачі інституту, зокрема в плані організаційної та матеріальної підтримки. Клопітка робота дала свій результат.

Та це не єдиний подарунок солдатам. Зовсім скоро День Святого Миколая, тому студенти вирішили порадувати їх смачними гостинцями. Допомогали хто чим міг. Величезна маскувальна сітка та солодкі пакунки з гарними фото та листами-побажаннями сьогодні відправилися Новою поштою в зону АТО.

Вони потребують нашої підтримки та розуміння. Ми можемо допомогти: гарними словами та побажаннями, молитвами та вірою в те, що все буде добре.

Профспілка інформує

У НПУ відбулась звітно-виборча профспілкова конференція

Наприкінці грудня 2014 року в актовій залі центрального корпусу НПУ імені М. П. Драгоманова відбулась звітно-виборча профспілкова конференція. За рішенням колективу головою первинної профспілкової організації працівників НПУ обрано завідувача кафедри методології та методики навчання фізико-математичних дисциплін у вищій школі, професора Івана Горбачука.

Делегати конференції на чолі з ректором вишу Віктором Андрущенко заслухали звіт про роботу профспілкового комітету за період з березня 2010 року по грудень 2014 року, звіт ревізійної комісії за період з березня 2010 р. по грудень 2014 р. Окрім голови Профкому співробітників обрали також Профспілковий комітет, ревізійну та мандатну комісії, делегатів на конференцію Київської міської організації профспілки працівників освіти і науки України та затвердили Положення про "Первинну профспілкову організацію НПУ імені М. П. Драгоманова".

Прес-служба університету

gazeta@npu.edu.ua

Редакція газети "Педагогічні кадри" запрошує до активної співпраці викладачів, студентів та співробітників університету! Про переможців та лауреатів конкурсів, заходи вашого підрозділу, творчість студентів і викладачів повинні знати читачі університетської багатотиражки!

Матеріали, світлина, коментарі та пропозиції надсилайте на електронну скриньку газети "Педагогічні кадри".

“МОВА – ТО СЕРЦЕ НАРОДУ: ГИНЕ МОВА – ГИНЕ НАРОД”

Дії особистості та її народу головню ґрунтуються на мові, якою народ думає. Доля мови формує долю народу. Аналізуючи цю тезу на тлі сучасних суспільно-політичних процесів, позначених втратою національно-мовних пріоритетів, варто пригадати вислів: перемогу здобуває не сила рук і не досконалість зброї, а сила духу. «Тому й очевидно, що теперішня духовна криза – це насамперед криза українського мовомислення, а боротьба за мовне звільнення є не чим іншим, як боротьбою з тоталітаризмом. Позаяк природа обрала боротьбу як шлях удосконалення мови (розумій: самого буття), то боротися – або пропасти; або демонструвати дух як найважливішу народну окремішність у мовній екзистенції – або розчинитися в комусь (Ірина Фаріон). Щоби

страждань, а насамперед активною дією: щонайактивніше послуговування нею в щоденному вжитку, органічне звернення до неї як до єдиного джерела вияву своєї особистості.

Ми прагнемо бути цивілізованим, культурним народом, пориваємося ввійти до сім'ї країн Європи, де поцінують головну ознаку держави і державності – мову. Тож починаймо працю – осягаймо безмежні океани рідної мови, шукаймо в ній точні конструкції і докладні українські форми, заглиблюймося в рідномовну стихію, бережимо рідну мову від кривд і наруги, від забуття і зрадництва, від засмічення і спотворення. Доля нашої мови, так само як і всієї держави Україна, залежить тільки від нас, від нашого патріотизму, національної гідності. Нам усім

одна літературна (державна) мова й вимова, тільки один правопис.

7) Головний рідномовний обов'язок кожного свідомого громадянина – працювати над удосконаленням своєї літературної мови.

8) Стан літературної мови – то ступінь культурного розвою народу.

9) Як про духовну зрілість окремої особи, так і про зрілість цілого народу судять найперше з культури його літературної мови.

10) Кожен свідомий громадянин мусить практично знати свою соборну літературну мову й вимову та свій соборний правопис, а також знати й виконувати рідномовні обов'язки свого народу (Іван Огієнко).

Отже, головним стрижнем концепції мовної освіти Івана Огієнка є оволодіння кожним громадянином соборною літературною мовою, охороняючи честь рідної мови як свою власну. Рідномовна політика є надзвичайно важливою для українського народу, її мусять підтримувати всі громадяни України. «Знання рідномовних обов'язків сильно підносить національну свідомість, а вона – найкращий ґрунт для знання і розвитку соборної літературної мови» (Іван Огієнко).

Іван Огієнко ґрунтовно виписав засоби родинного виховання (“домашньої церкви”), надаючи великого значення впливу й прикладу батьків на формування світогляду і національно-патріотичних почуттів памолоді:

– Виховуйте своїх дітей тільки рідною мовою, бо тільки вона дасть їм найбільше духовних цінностей.

– Пам'ятайте, що діти вважатимуть за рідну тільки ту мову, що панує в вашій родині.

– Найцінніший ґрунт на духовне виховання сильного характеру – то рідна мова. Пильнуйте ж виховувати такі потрібні для нації сильні характери, виховуючи дітей тільки рідною мовою.

– Особа, що не зросла на рідній мові, загублена для нації, бо ціле життя буде безбаченком, і справи рідної нації будуть їй чужі.

– Коли батьки соромляться своєї рідної мови, ціле життя соромитимуться її їхні діти, а тим стануть чужі для свого народу.

– Коли маєте змогу, виховуйте дітей своїх тільки соборною літературною мовою, бо вона одразу заціплює їм почуття єдності народу й дає найбільше духовних цінностей.

– Пильнуйте, щоб діти ваші читали книжки, писані тільки соборною літературною мовою.

– Пильнуйте всіма силами, щоб перша мова вашої дитини була справді матірня – своя рідна.

– Не забувайте, що дитина вважатиме тільки ту мову за рідну, якою говоритиме перші п'ять років свого життя.

– Хто не говорить рідною мовою й не знає своєї соборної літературної мови, той ніколи не буде правдивим патріотом для свого народу.

– Дитина, вихована нерідною мовою, ніколи не буде для свого народу національно сильною й морально міцною.

– Кожний батько, особливо інтелігент, мусить говорити в своїй родині тільки літературною мовою, мусить вияснювати родинні гасла та обов'язки, завжди даючи добрий приклад своїй дружині та дітям і завжди вимагаючи від них уживати чистої мови.

– Кожний батько, свідомий своїх національних обов'язків, повинен скласти для своєї родини бібліотеку з найкращих творів українського письменства. У цій книгозбірні конче мусить бути й рідномовний журнал.

– Кожний батько повинен завжди пам'ятати, що найголовніший учитель рідної мови для своїх дітей – то він сам зі своєю дружиною.

Світлана ШЕВЧУК,
завідувач кафедри
культури української мови,
кандидат філологічних наук,
професор

ТЕМА про мову та її значення в житті народу невичерпна. До цієї теми звертаються майже всі, хто стоїть в обороні України і сьогодні за неї в одвіті. Процеси відродження української мови набрали потужних обертів і їх вже годі спинити. Мовна ситуація в сучасній Україні поступово змінюється. Дехто стверджує, що після Революції гідності українською заговорили 50% населення. Нарешті українці зрозуміли, що вони не менш вартісні, не обділені долею, вони мають уболівати за державу і плекати українськість, щоби збудувати самостійну, неподільну, недоторкану, соборну і заможну державу.

Українськість має ґрунтуватися на знанні мови титульної нації. Володіння нею – це обов'язок усіх українців, бо наша рідна мова – красива, багата і мелодійна, її треба берегти і шанувати. Українська мова – це найміцніший ґрунт для виховання національно свідомого громадянина, сильного характеру. Мова берегла і береже душу й дух нашого люду міцніше за будь-які гармати, є найнадійнішим прихистком від морального звиродіння та духовного здичавіння, від розпорошення поміж іншими етносами. Вона є джерелом рішучості українців в обстоюванні зневажних національних прав і нині своєю неперепоною силою підносить дух і гідність її носіїв – зокрема українських солдатів, які кладуть своє життя на вівтар служіння рідному слову, рідній мові. А вона їх “і лікує, й оберігає, й застерігає. На перший погляд, це нібито приховані істини, вони комусь можуть видатися дивними. Проте ті, хто цікавиться мовою й серйозно вивчає її, знаходять цьому наукове підтвердження. Рідна мова – найкоштовніший скарб, найцінніший набуток і наймогутніший оберіг. Вона возвеличує людину, рятує її від духовної глупоти – найстрашнішої невиліковної хвороби, що сплоджує перевертнів і відступників” (Микола Степаненко).

Незаперечними цінностями сучасної мовної політики в Україні повинні бути такі настанови Івана Огієнка: “Без добре виробленої рідної мови немає всенародної свідомості, без такої свідомості немає нації, а без нації – немає державності як найвищої громадянської організації, в якій вона отримує найповнішу змогу свого всебічного розвитку й виявлення”.

Кожен наш співвітчизник має усвідомити силу української мови, її першорядне значення в процесах розбудови національної держави, її вагу в духовному бутті всього українського народу й кожного з-посеред нас зокрема. “Слово – це Божа матеріалізація світу з першопочатком у ньому самому (себто у Богові). Через Слово постала Людина, Народ, Нація, Держава. Однак, отримавши цей найвищий дар, себто духовну матеріалізацію у слові, людина здебільшого перетворює мову на банальний засіб спілкування, зрештою, як і життя – лише на факт існування з малими чи великими матеріальними потребами. Через те тільки у руках великої людини слово сильніше за меч, а відтак лише в руках сильної влади воно, наче клей, з'єднує малі й великі країни. Отож, мова і життя у визначальному – тожодні” (Ірина Фаріон).

Виконання державного гімну на відкритті конференції у 2014 р., організатором якої є кафедра культури української мови

не розчинитися в комусь, українська мова має бути не лише святковим атрибутом (відома істина: мова – визначальний атрибут нації та держави), що його дістають зі сховів із нагоди якихось урочистостей, а щоденним знаряддям роботи нашого розуму й серця, формою прояву інтелектуальних здібностей та творчих сил, усієї нашої духовної сутності. Що більше пригноблена нація, то важливіша мова, вона стає творцем майбутнього. Без найменшого сумніву, мову, державну, рідну, має захищати, сприяти її розвитку та розквіту держава, зокрема її адміністрація та військо. Унікальність і феноменальність нинішньої ситуації полягає в тому, що не держава стоїть на сторожі української мови, а саме мова репрезентує всі можливості для відродження держави – України. У часи війни українська мова є єдиним об'єднавчим чинником, що долає кордони і єднає націю духовно. У цьому контексті О. Федик зазначає: “Українська мова унікальна в тому, що вона вийшла за межі своєї власної системи, вона переросла саму себе як національний феномен і знакова етносистема і набула значення та вартості як мета явища, що перекидає інші ознаки нації, замінює відсутність держави...” (Оксана Федик).

Саме тому ми мусимо утверджувати рідну мову не розпочалим голосінням над її рідною долею, не обрахунками її кривд і

слід пам'ятати про свої рідномовні обов'язки, які випрацював свого часу Іван Огієнко. Його “Рідномовний катехізіс” має стати нині концептуальним статутом мовної політики й мовної освіти задля забезпечення державності українського народу, виховання національно-патріотичних почуттів. Саме сьогодні важливо повернутися до Огієнкових “Десяти мовних заповідей свідомого громадянина”:

Мова берегла і береже душу й дух нашого люду міцніше за будь-які гармати, є найнадійнішим прихистком від морального звиродіння та духовного здичавіння, від розпорошення поміж іншими етносами.

1) Мова – то серце народу: гине мова – гине народ.

2) Хто цурається рідної мови, той у саме серце ранить свій народ.

3) Літературна мова – головний рушій розвитку духовної культури народу, то найміцніша основа її.

4) Послугування лише суржилом надзвичайно шкодить культурному об'єднанню нації.

5) Народ, що не створив собі соборної літературної мови, не може зватися свідомою нацією.

6) Для одного народу мусить бути тільки

Дитячі виступи між доповідями учасників конференції